

The background is an abstract painting featuring overlapping faces and a film strip. The color palette is dominated by warm, earthy tones like reds, oranges, and browns, with some cooler blue and green accents. The style is painterly and expressive, with visible brushstrokes and a sense of depth. A film strip is visible on the right side, partially overlapping the faces.

maraton

SFLIMATO

ALEXEJ
FEDJAROV

m

SFLIMATO

SFLUMATO

ALEXEJ
FEDJAROV

přeložil Jakub Šedivý

Praha 2025
maraton

Knihu finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.

MINISTERSTVO
KULTURY

Алексей Федяров
Сфумато

Copyright © by Aleksei Fedyarov, 2019
Agreement via Wiedling Literary Agency

Czech edition © Maraton, 2025
Translation © Jakub Šedivý, 2025
Afterword © Olga Pavlova, 2025

ISBN 978-80-88411-41-3

*Sfumato (z italštiny), „zamlžený“
nebo „zahalený kouřem“.*

PRVNÍ ČÁST

2032

Prolog

Škola stojí v parku. Když budovu obejdete nebo projdete širokou chodbou v přízemí, dojdete na svah sestupující k řece. Schodiště vedoucí k vodě je masivní, mramorové, směrem dolů se rozšiřuje a poslední schod ústí na malou terasu. Mramor horních schodů má černou barvu, ale čím níže sestupujete, tím je barva světlejší. Terasa je sněhově bílá.

„Je důležité vidět barvu schodů,“ říká učitel, když vede své vyvolené k řece, „čím výše půjdete, tím temnější bude vaše cesta.“

Je pozdní podzim, slunečno, jinovatka na černých schodech nahoře ostře kontrastuje a dole na bílých jemně jiskří. V parku je jasno díky světlu, které dopadá shora a odráží se od jinovatky na trávě.

Ze školy vycházejí čtyři chlapci a tři dívky. Jde s nimi muž, kterému je už hodně let, ale nikdo

neví kolik. Vyučování skončilo a nastal čas vydechnout si u vody.

„Řekni mi,“ zeptá se jednoho ze studentů, „co sis zapamatoval o obyvatelstvu klastru ZF?“

„Počet obyvatel činí sedmačtyřicet tisíc a obydleno je pět ostrovů souostroví: Hayes, Salisbury, Graham-Bell, Alexandřina země a Jiřího země,“ odpoví vysoký, štíhlý mladík.

Světlé oči má přivřené, dívá se na učitele, jeho tvář je bez výrazu a není možné poznat, jestli se vůbec někdy usmívá.

„Dobře,“ odpoví učitel a zabalí se do dlouhého, tmavého pláště, jako by z toho pohledu na řeku nebo ze vzduchu, který blíže k vodě začíná být cítit zvláštním studeným vlhkem podzimní řeky, prostupoval chlad.

Škola se zdola zdá být docela malá, tašky na střeše, která je o něco nižší než koruny stromů kolem, se také lesknou jinovatkou.

„Dýchejte,“ říká učitel, „vzduch je studený, každý den se mění. Ale je to váš vzduch.“

Studenti mlčí.

Pára stoupající z vody je téměř neviditelná, není to mlha, je to mrznoucí vlhkost, a když večer stojíte nehnutě, slyšíte, jak na hladině praskají ledové krystalky.

„Proč je v klastru *ZFJ* tak hodně lidí, pane učiteli?“ ozve se náhle tiše jeden ze studentů.

„Hodně?“ opakuje otázku učitel a na čele se mu rýsují dvě vrásky.

Objeví se a vzápětí zmizí.

„Dokonce i když nepočítáme ty, kteří se tam narodili, připadá mi to hodně,“ pokračuje student roztržitě a dál se neptá. Uvědomí si, že odpověď bude muset najít sám.

Učitel se zamyslí. Dívá se na vyvoleného.

„Málo. Nebo hodně. Zamysli se nad tím, jestli jsou to správné kategorie pro ty, kteří stoupají po černobílém schodišti?“

Sluneční paprsek v mrazu zviditelňuje dech a barví ho do odstínů duhy.

„Ano, pokud ještě dokážete rozeznat barvy schodů,“ odpoví náhle student.

1. Klastř *ZFJ*

Dům má dvě okna, jsou malá, velká tady nejsou potřeba, světla je vždycky málo, protože slunce je málo. Potřebujete teplo a to lépe udržíte, když máte taková okénka nebo nemáte žádná. Někteří lidé to tak dělají – zabední jedno nebo

obě okna. Ale zima vždycky zůstane. Musíte se s tím prostě naučit žít.

„V tuhle dobu je už na stromech v lese listí. Roste rychle, velmi rychle, a brzy bude les zelený. Všechno ožívá – stromy, tráva, zvířata, ptáci, včely i mouchy. V červnu není v lese ticho. Všichni žijí – zpívají, ševerlí, rámusí, vybírají si partnery a přivádějí na svět potomstvo.“

Muž mluví tiše, zahalený do krátkého, ošuntělého jeleního kožíšku. Chlapec, který leží na posteli, mu naslouchá. V malém domku jsou jen oni dva.

Postel je ustlaná, ložní prádlo je zaprané, ale čisté.

Za oknem skučí vítr. Vytím ho doprovází železná kamínka.

„Co je v lese nejkrásnější?“

Muž se na chvíli zamyslí.

„Všechno v lese je teď krásné. A na podzim jeřabiny. Když už listí skoro není a to, které na stromech zůstalo, se zbarvilo do žluta a brzy opadá, jeřabiny se zbarví do červena. Malvice jeřabin jsou velmi krásné, obzvlášť když napadne první sníh.“

„Jsou dobré?“

„Kyselé,“ usmívá se muž, „musí trochu zmrznout, pak jsou sladké.“

„Tady by jeřabiny byly vždycky sladké,“ říká chlapec ze spaní.

„Spi, Stanislave,“ odpoví muž a vstane.

Jde ke kamnům a přiloží brikety.

Uhlí je málo. Zítra po práci musí zajít na úřad, tak o něj zároveň bude muset poprosit. Má z toho zkaženou náladu, prosit je pokaždé ponižující, ale nedá se nic dělat, léto je studené.

Muž vyjde ven. Je sychravo. Větrno. V létě je tady v noci světlo a je těžké si na to zvyknout.

„Bude to jen prvních pár let,“ žertovala Lena, jeho Lena, nejlepší ženská na tomhle světě.

„A kolik jich těch prvních bude?“ zeptal se jednou.

„Dokud neuvidíme, že přišel ten poslední, bude každý rok tím prvním,“ odpověděla tehdy. A dodala: „A my zatím nevidíme nic, Toljo.“

Sebrali je v roce 2024, třináct měsíců po Konvenci.

O týden později vynesla konvenční komise rozsudek – profil kategorie „extra“, vystěhování do klastru *ZFJ*.

ZFJ – Země Františka Josefa. Nejsevernější klastr. Právě sem byli posíláni hlavní širitelé cizích hodnot – ti, kteří nebyli spokojeni s tím, co bylo předtím, a příliš rychle byli rozčarování z nových pořádků po Konvenci.

Anatolij nemohl být zařazen jinam – spisovatel, autor románu *Věčná lež oteplení* a profesor nyní zakázané univerzity. Lena také neměla jinou možnost – novinářka časopisu, který likvidovali za všech režimů.

Šéfredaktorku tohohle časopisu odsoudili o něco později. Bydlí ve vedlejším domku. Žije, a to je dobře.

Lena jela v konvoji těhotná a Stase porodila až tady.

Úřad se nachází uprostřed souostroví, na ostrově Salisbury. Je to příjemné, protože to je hned vedle ostrova Hayes, kde teď žije Anatolij se synem.

V klastru *ZFJ* je spousta ostrovů, ale ani za SSSR zde nebylo nic než vojenské letiště a vědecké stanice. Teď tu žijí lidé. Úřad postavili na ostrově Salisbury, kde jsou ledovce a strmé, skalnaté kopce, které se tyčí jako špičaté věže. Je to svým způsobem krásné, ale nikdo sem nejedí, aby se díval na krajinu, všichni na Salisbury mají důležitější věci na práci.

Teď v červnu se na úřad musí přes průliv na motorovém člunu.

Ze sousedního domku vyjde postarší žena. Je jí taky zima, šla si zakouřit.

„Už zase nemůžete spát, Anatoliji?“ ptá se tiše.

„A vy si pořád nemůžete zvyknout kouřit v domě, Viktorie Markovno?“

„Ne, nejde to.“

„Zítra jedu na úřad, nepotřebujete tam něco?“

„Ne, můj drahý sousede. Mám dohlédnout na Stanislava?“

„Ano, budu vám za to vděčný. Přijde k vám po škole.“

Anatolij mlčí. Slunce svítí, ale jeho paprsky nehřejí.

„Jak jsme se mohli tak splést, Viktorie Markovno?“ ptá se.

Občas jí položí tuhle otázku. A zná odpověď.

„Je příliš pozdě na to, abychom o tom přemýšleli. Není cesty zpět. Pro nikoho není.“

„Proč jsme zůstali sami?“

„Byli jsme sami.“

Tuhle odpověď také zná.

„Dobrou noc, Viktorie Markovno.“

„Dobrou noc, Anatoliji.“

Vejde do domu a tiše zavře dveře, syn už spí. Přistoupí k prádelníku a vezme z něho zarámovanou fotografii. Je na ní krásná žena kolem třicítky. Má na sobě modré šaty, usmívá se a dívá se na rezavou veverku na kmeni borovice. Lena

natahuje k veverce ruku, na otevřené dlani leží plátek mandarinky. Zajímalo ji, jestli si veverka mandarinku vezme.

Něskučnýj sad v Moskvě, rádi se tam procházeli. Lena – jeho milované děvče, matka jejich Stanislava.

Barvy na fotografii vybledly, šaty už nejsou modré, veverka zešedla, ale mandarinka nebyla pořádně vidět ani předtím. Ale Anatolij si všechno pamatuje do detailu.

Veverka si tenkrát mandarinku nevzala a utekla.

Když byly Stasovi téměř dva roky, vraceli se přes průliv ze Salisbury zpátky na jejich ostrov. Anatolij neměl ještě na vodě zkušenosti a přehlédl ledovou kru. Skoro nebyla vidět. Náraz nebyl silný, loďka zůstala celá, ale Lena se Stasem spadli přes palubu. Vytáhl je hned z ledové vody a rychle připluli ke břehu. Pak běželi domů, kde roztopil kamna a potíral je samohonkou, kterou schovávali pro zvláštní příležitost. A tahle událost se ukázala být opravdu vážná, vážnější než cokoli jiného.

Stas tehdy neonemocněl.

Ale Lena dostala horečku, tři dny a tři noci hořela a nad ránem je opustila.

Na rozloučenou už si nic neřekli, poslední den nebyla při vědomí.

Ale on věděl, co by řekla. Aby to přežil a dostal odsud jejich syna.

Pohřbil ji na ostrovním hřbitově, kde už bylo několik desítek hrobů. První roky v tomhle podnebí byly nejtvrdší. Musel vykopat hluboký hrob ve zmrzlé kamenité půdě, aby ho nerozryli medvědi. Postavil na něj kámen. Požádal bývalého karikaturistu, který teď pracoval na vyklízení sovětského letiště, aby zhotovil nápis – neodmítl a během volna na kámen vysekal datum narození a úmrtí, příjmení, jméno a otčestvo.

Anatolij sem chodil často. Díval se na kámen. Na písmena, která znal do posledního tahu: Sokolovská Jelena Sergejevna. Jeho pozdní láska, skoro o patnáct let mladší. Byla mladší.

U písmena „r“ se autorovi zachvěla ruka, musel být zmrzlý, část mírně ujížděla. Bylo zvláštní číst svoje příjmení na náhrobku. Myšlenku, že tam bude i jeho náhrobní kámen, šlo zpočátku snadno zahnat. Věřil, že to jednou skončí. Ta víra ho držela nad vodou.

Náhrobních kamenů však přibývalo, ale lidí na ostrovech neubývalo, i když ženy téměř nerodily. Lidi dál přivázeli.

Teď už Anatolij Sokolovský, bývalý spisovatel a bývalý profesor, skoro nepochyboval, že i on bude ležet na ostrovním hřbitově. Skoro – protože odtud ještě nikdo neodjel, ale věděl, že vždycky je někdo první.

Přistoupí k synovi a sáhne mu na hlavu. Nemá horečku. Dělá to tak pokaždé, je to jeho noční rituál už skoro sedm let. Čas jít spát.

2. CBS

Ovád letěl za Davidem Markovičem už od domu. Snažil se nalétávat z různých stran, potřeboval na člověku přistát a vyřídit si nějakou důležitou ovádí záležitost, ale muž, na kterého zaútočil, žil v těchto končinách už dlouho, skoro devět let, byl na takovou havěť zvyklý a odháněl ho višňovou větvičkou s velkými listy, jaké bývají jenom v létě a jenom tady, úsporně a přesně, aniž by se nechal vytrhnout ze svých úvah.

Byl slunečný den, krátké léto – a tady v klastru *Severovýchod 2000 plus* se jiné nedalo ani čekat – bylo parné. A to je dobře, parno není jakutská pára, jak říkával Ivan Pavlovič, vedoucí vesnické státní prodejny. Před třemi lety ho přeřadili

z klastru *5000 plus* a o jakutské páře vyprávěl, že je to taková mlha, která se objevuje, když teplota klesne pod mínus čtyřicet, a tahle pára způsobuje, že ptáci mrznou za letu.

Ivan Pavlovič, vytáhlý, hubený chlapík lehce přes padesát, strávil pět zim u Jakutska, přišel tam o tři omrzlé prsty na levé noze a nebyl známý tím, že by lhal.

Někdy, když si přihnul, se Ivan Pavlovič postavil a s roztaženými hubenými rukama ukazoval, jak pták letí a pak najednou – bác – spadne mrtvý mrazem.

„Prásk, dopadne na zem a roztrhne se na kousky, ani ho nezvedneš, Markoviči.“

„To je děs,“ pokorně přitakával David Markovič a začal se chystat k odchodu.

Tahle pantomima znamenala, že přítel je unavený a půjde brzy spát.

Kolem projel zbrusu nový traktor. Byl červený a na dveřích kabiny měl žluté hieroglyfy. „Věrní bratrskému svazu,“ přečetl automaticky David Markovič. Čínština pro něj byla těžká, ale neměl na výběr. Konvence to vyžadovala.

Davidu Markovičovi se při vzpomínce na Konvenci zhoršila nálada. Ve své situaci uměl ten nejzbytečnější jazyk – němčinu. Němčina patřila

klastru *100 plus*, velmi blízko od jeho původního domova. Bývalého domova.

Tam je léto, na které si nemusíte zvykat. A nemusíte se tam učit čínsky. Ale člověk se tam nedostane. Několik let před Konvencí si jako třicetiletý novinář bez stálého místa našel práci snů, jak se později ukázalo, v pochybném „médiu masového radioprogramování“. Tak to bylo uvedeno v jeho rozsudku.

Připravoval texty pro zprávy, které četli moderátoři. Záviděl tehdejším moderátorům jejich slávu, všichni je znali, což bylo nezasloužené, protože byli hloupí a lehkomyšní, ale zvali je na večírky a nalévali jim víno a whisky. Chtěl se stát moderátorem a stal by se jím.

Ale pak, když všechny moderátory poslali dobývat věčně zmrzlou půdu do klastru *5000 plus*, David Markovič závidět přestal, i když ani tam nebyla potřeba čínština – podle Konvence tam byla jazykem bratrských národů uznána ruština.

„Jí pu jí pu te kche-jí tá-tao mu-pchiao,“* zamumlal David Markovič a blížil se ke státní prodejně.

* Krok za krokem lze dosáhnout cíle (čínské přísloví).

Ovád se opět vyhnul větévce v mužových rukách a unaveně usedl na ceduli nade dveřmi. David Markovič, který automaticky sledoval trajektorii svého dotěrného společníka, se vytrhl ze zamyšlení a podíval se na místo, kde přistál. Něco tu nehrálo. Ovád seděl na zasychající černé barvě, která ho zpočátku držela za nohy, a když se pokusil vzlétnout a naplno roztáhl křídla, přichytila ho i za ně.

Samotná cedule se změnila.

„SODOMITŮM VSTUP“ stálo teď na ní. Slovo „ZAKÁZÁN“, které bylo umístěno na druhém řádku, někdo nedávno přemaloval.

Na ováda, který chcípnul ne bezdůvodně, už David Markovič nemyslel. Situace byla vážná. Měl chuť rozrazit dveře beranidlem, bít na poplach, ale musel být opatrný, a tak zaklepal jejich smluveným způsobem – s pauzami a bubnováním.

Ivan Pavlovič byl vzhůru, byl čas na jejich ranní kávu – ze zrn pražených zvláštním způsobem.

„Dobré ráno, Davide, pojď dál,“ přivítal Ivan Pavlovič svého obvyklého ranního hosta.

„To je nebezpečná situace, Váňo,“ zašeptal David Markovič a zvedl oči k nápisu.

Ivan Pavlovič vyšel ven, otočil se a podíval.

„Zasraný CBS,“ zaklel.

„Myslíš, že je to směšná provokace?“ zeptal se David Markovič.

„Co jiného? Fízlové se nemění. Včera se tu stávil, sám jsi ho viděl. Prohlédl si to tady. Já jsem prodejna. Pod zvláštním dohledem. Jako by toho nebylo dost. Konec kvartálu, červen, potřebují čísla.“

Ivan Pavlovič byl dříve vysokým policejním důstojníkem a věděl, o čem mluví.

„Tarasevič, operativec oddělení CBS, klastr *Severovýchod 2000 plus*,“ rychle, ale srozumitelně ze sebe s lehkým úsměvem vychrlil předešlého dne předčasně plešatící mladík s roztržitým pohledem.

Obchod bylo načase zavřít, schylovalo se k večeru a David Markovič zašel k Ivanu Pavlovičovi, jak to často dělával cestou domů, bez zvláštního důvodu, aby si dal čaj a popovídal si o ničem.

Teď stál u dveří a díval se na návštěvníka.

„Co je to CBS?“ zeptal se Ivan Pavlovič velmi vážně.

„Centrum pro boj se sodomity,“ odpověděl operativec stejně mírně.

„Co pro vás mohu udělat?“

„Přišel jsem se s vámi seznámit. Váš podnik je pod dohledem, státní obchod s potravinami.“

„V téhle oblasti na nás dohlíží Centrum pro potírání cizích hodnot.“

„CPOCH nadále efektivně funguje. CBS z něj bylo vyčleněno vzhledem ke zvláštnímu významu této oblasti činnosti,“ odpověděl operativec úředně a nečekaně přísně.

„Pracovníci mně svěřeného zařízení obchodu s potravinami přísně dodržují směrnice Ústřední rady konventu,“ odpověděl mu stejným tónem Ivan Pavlovič.

Bylo zřejmé, že tento tón je mu důvěrně známý a je na něj zvyklý.

„Vidím, že ceduli máte a vzoru odpovídá,“ pochválil Tarasevič Ivana Pavloviče při odchodu.

David Markovič se překvapeně podíval na svého přítele. Ten nikam nespěchal.

„U policie se nikdy nic nemění, příteli,“ zopakoval s úsměvem Ivan Pavlovič, „do deseti mají poradu. Pak se seberou. Cesta k nám jim trvá patnáct minut. Mám ještě skoro hodinu a půl času. Jdi domů. Já přinesu barvu.“

A odešel do skladu.

David Markovič vytáhl krabičku cigaret, jednu si vzal a zapálil.

Obdivoval klid Ivana Pavloviče. Za absenci cedule na obchodu ho mohli poslat na měsíc do lesního závodu, aby klučil pařezy za drahými čínskými bratry dřevorubci. A za takovou ceduli – „SODOMITŮM VSTUP“ – by snadno mohlo být zahájeno trestní řízení za propagaci cizích hodnot. A to znamenalo zvýšení úrovně záznamu. A znovu zmrzlou půdu.

Tarasevič potřeboval případy, hledal je a byl připraven je někomu přišít – v noci přemalovaná tabulka mluvila za vše. Tohle bylo špatné.

Dnes se mu to však nepodařilo. A to bylo dobře.

Ivan Pavlovič vyšel ven a začal na ceduli pečlivě obnovovat slovo „ZAKÁZÁN“.

David Markovič chvíli zkoumal hieroglyfy na krabičce cigaret, nedokázal je přečíst, odplivl si a vrátil se do své kanceláře. Pracoval jako redaktor v místních novinách *Svět Konvence*.

„*Svět Konvence* řekni, a pravdu vydej mi,“ dělal si z něj legraci Ivan Pavlovič.

Kancelář byla nedaleko, za chvíli už David Markovič seděl ve své pracovně a psal další článek o úspěších zemědělců. „Navzdory nepříznivým podmínkám zajišťují pěstitele obilí...“ Slova vázla a nechtěla plynout na papír.

Redaktor odložil pero. Ulicí projel policejní teréňák.

Ivan Pavlovič už musel dokončit obnovu cedule. David Markovič si nedělal starosti.

Vyšel ven, zapálil si cigaretu a podíval se směrem k obchodu. Policejní auto u něj trochu zpomalilo a jelo dál.

„Ten má panečku charakter,“ pronesl polohlasně David Markovič, opatrně odhodil nedopalek do koše a vrátil se do kanceláře.

Posadil se ke stolu. Text se nedařil. Nechtěl vzpomínat na doby, kdy text pro sebevědomé moderátory z „médií masového radioprogramování“ sypal z rukávu v kteroukoli denní dobu a za jakéhokoli stavu. Tyhle vzpomínky mu znemožňovaly psát článek o producentech obilí. David Markovič se už dávno rozhodl, že tyhle vzpomínky musí vyhnat z hlavy.

Jenže stejně se mu nechtělo pracovat. Bylo dusno.

Nejraději by zašel k Ivanovi do skladu, dal si studené pivo a natáhl si nohy na kavalec.

Redaktor *Světa Konvence* vstal a přistoupil k oknu. Chvilí u něj postál a už si chtěl sednout zpátky k psaní, protože musel dokončit svou práci.

Ke vchodu přijela dvě dlouhá černá auta. David Markovič ztuhl a bezděčně si založil ruce za záda. Přesně takovými vozy jezdili ti samí lidé, kteří ho sem poslali – přes dva tisíce kilometrů od Moskvy. A teď přijeli znovu.

Lidé vystoupili. Nebylo jich mnoho, všichni v oblecích, neměl však sílu je spočítat. Vešli do kanceláře.

„Feldman? David Markovič? Nebuďte nervózní, přišli jsme za vámi,“ pronesl klidným hlasem zavalitý muž, očividně zvyklý rozkazovat.

„A já už se bál, že náhodou nejdete za mnou,“ odpověděl nečekaně David Markovič a upravil si brýle, které mu sklouzávaly ze zpoceného nosu.

„To je dobře, že žertujete,“ usmál se muž a představil se: „Jsem operativní pracovník pro ochranu konvenčního pořádku Kanceláře prezidentské bezpečnosti klastru *Severovýchod 2000 plus*. Provedeme u vás domovní prohlídku. A pak pojedete s námi. K nám.“

KPB. Čekisté našli novou tvář pro své služby, drak je nesmrtelný, pomyslel si David Markovič, nadechl se, zadržel vzduch v plicích a mimoděk natahoval roztřesené prsty. Zeptal se:

„Proč?“

„My se do toho pustíme a vy zatím přemýšlejte,“

odpověděl operativec dobromyslně. „Posaďte se zatím támhle k oknu. Jste přece zkušený a inteligentní člověk. Neuděláte žádnou hloupost, že?“

„Ne,“ odpověděl David Markovič, nejistě přešel místnost a posadil se na židli pro návštěvy, která pod ním tiše zavržala. V jeho křesle za stolem se už majetnický usadil operativec.

3. Salisbury

Domy na ostrovech jsou panelové krabice spojené stěnami k sobě. Tisknou se jeden ke druhému tak jako zdejší lidé. Tak je větší teplo. Anatolij kdysi v úřadu viděl fotografii ostrova z výšky. Tři protáhlí červi leží rovnoběžně podél ostrova a dalších pět je na ně kolmo položeno. Jedna budova stojí opodál, na náměstí uprostřed ostrova – je to pošta postavená dávno před Konvencí. Tehdy to bylo z nějakého důvodu důležité – mít poštu na souostroví, kde nikdo nežije a jedinou skutečně významnou věcí v okruhu tisíce kilometrů je ropná plošina přestavěná z vyřazeného norského doku.

Budova je největší na ostrově a má dvě patra. Anatolij na poště pracoval a bylo to dobré,

teplé místo, protože studených pracovních míst tu bylo dost: stále přicházeli další lidé a bylo potřeba pro ně stavět domy, uklízet ulice a odvážet odpadky.

Dobrá práce byla ještě na sobích farmách. Soby sem pořídili na maso, mléko a kožešiny. Někdo v centru rozhodl, že by se klastery měly živit samy. Moc se to nedařilo, ale se soby to bylo pořád lepší než bez nich.

Lidé se báli těžce dostupných míst, kam jezdily geologické expedice, na které byli vysíláni muži, aby ve věčně zmrzlé půdě kopali povrchové doly a hledali ložiska nerostných surovin. Říkalo se, že tady jsou. Zatím ale doly nic nevydaly, jen braly lidi.

V obchodech se objevily cigarety značky *ZFJ-důl*. Byly silné a říkalo se, že jsou oblíbené na pevnině.

Anatolij roznášel příchozí poštu a třídil odchozí poštu, dával dopisy do krabic a jednou týdně je odvážel na ostrov Salisbury cenzorovi, který rozhodoval, co se může odeslat a co bude zařazeno do osobní složky odesílatele.

Po třech letech pobytu v klastru *ZFJ* získal vysídlenec právo posílat a dostávat dopisy. To bylo důležité, pokud po této době bylo ještě komu psát a vědělo se, kam psát.

Lidé si vždy najdou první i druhé.

Anatolij vyšel z domu brzy, chtěl být zpátky včas. Miloval večery se svým synem. Bylo tolik věcí, které mu chtěl říct. Na ostrově nebylo možné sehnat žádné knihy, takže je musel vyprávět z paměti. Stas poslouchal. Horší to bylo s básněmi, Anatolij měl vždycky problém si je zapamatovat, ale Lena jich recitovala spoustu nazpaměť.

Viktorie Markovna slíbila, že dá synovi najíst a pomůže mu s úkoly, to ho uklidňovalo. Byla přísnější, ale Stas u ní rád trávil večery.

„Je jiná, tati,“ řekl jednou otci, „je asi jako máma.“

Na mámu si nepamatoval.

Anatolij se tehdy otočil. Otevřenými ústy lapal po vzduchu a pomalu vydechoval.

V devět hodin už měl všechny dopisy pohromadě a byly úhledně roztríděné podle klastrů: hromádka pro klastř *5000 plus*, hromádka pro *2000 plus*, pro jejich dva – *Severovýchod* a *Jihovýchod*. Tyhle hromádky byly větší, do těch míst psali lidé hodně. Do klastru *1000 plus* méně, přestože to byly čtyři klastry – podle světových stran: *Východ*, *Jih*, *Západ*, *Sever*. Do klastru *100 plus* nepsal skoro nikdo. Téměř všichni, kterým mohli psát vysídlenci z klastru *ZFJ*, byli vysídleni. A nikdy

nebyly žádné dopisy do klástru *Nula plus*. Byl vyčištěn jak od cizích elementů, tak od příbuzných cizích elementů. Nezůstali tam ani jejich přátelé.

Byl to první dokonalý klášter. To tvrdil oficiální orgán Ústřední rady konventu *Znovuzrozená pravda*.

Anatolijovi zbývalo dát dopisy do krabic, naskládat je na vozík a odtlačit ho k molu, které sloužilo jako ostrovní přístaviště.

Nejdřív uslyšel hluk motoru a pak spatřil na obloze přibližující se bod, který se rychle zvětšoval. Vrtulník. Na tenhle ostrov nelétal moc často. Lidé tu ve věčně zmrzlé půdě nekopali žádné doly a neuklízeli bývalé letiště, pro komise to bylo nudné místo.

Vrtulník přistál na ploše vedle pošty. Úklid těchto ploch patřil rovněž mezi Anatolijovy povinnosti. Dnes ji zametl, ale v zimě musel každý den odklízet sníh a odstraňovat led.

Listy rotoru se ještě točily, když z vrtulníku vystoupili dva muži. Anatolij už stál na okraji plochy a čekal: návštěvy, které přiletí vrtulníkem, nemůžete přivítat v kanceláři, musíte k nim běžet, vítat je, zachytit jejich pohledy.

„Sokolovský?“ zeptal se důrazně jeden z mužů.

„Ano,“ odpověděl Anatolij.

Najednou se ho zmocnil zlý pocit.

„Pojďte s námi,“ řekl muž stejně důrazně a ukázal směrem k vrtulníku.

„Kam mě vezete?“ zeptal se Anatolij a pokusil se o úsměv.

„Na Salisbury. Hned. Nastupovat, nastupovat!“ okřikl ho muž.

Dopisy mu vzít nedovolili, což bylo velmi zneklidňující.

O minutu později už vrtulník letěl směrem k ostrovu Salisbury.

V kanceláři správy, kam Anatolije přivedli, bylo světlo, i když okna byla zatemněná. Stropní osvětlení svítilo jasně, což bylo vzácné: během polárního léta tu nesvítili, snažili se šetřit palivem.

Lidé – tři muži a jedna mladá štíhlá žena s tmavými vlasy staženými do drdolu, všichni v civilním oblečení, ale klamně civilním – se na něj pronikavě dívali, vyzývavě a zároveň s očekáváním.

„Nebudeme to protahovat,“ pronesl hlavní z nich chvíli po tom, co Anatolije posadili na židli.

„Hlavní“ – tak si ho Anatolij v duchu pojmenoval. Seděl naproti a prohlížel si úhledně svázanou složku ležící na stole před ním.

„Ústřední rada konventu, zastoupená soudní

komisí, vám před devíti lety projevila důvěru. Nejvyšší trest nebyl ve vašem případě uplatněn. Za tři roky jste mohl očekávat snížení úrovně svého zázemí a přeložení na pevninu.“

„Ano, s tím jsem počítal,“ prohlásil Anatolij rychle.

Čekal na to. Těch deset odpykaných let, odvalený kámen ze srdce, jak říkali vysídlení – to byl sen. Jediný sen. Lidé se na to báli jen pomyslet a zmiňovali se o tom jen šepem mezi svými. Těmi nejbližšími.

„Nebyl jste hoden téhle důvěry. Budete obviněn z trestného činu vyzývání k revizi podmínek pro použití jaderných zbraní.“

„Kdy?!“ Anatolij zalapal po dechu a chtěl se okamžitě zeptat, kdy mohl něco takového říct, ujistit je, že se jedná o omyl a že nic takového nikdy nevyslovil, že je vesměs proti jaderným zbraním, vždycky byl pacifista a kvůli tomu trpěl už za minulého režimu.

„Teď,“ odpověděl ten hlavní.

Měl na mysli nové obvinění.

Najednou měl Anatolij jasno a klidně si přečetl text. V usnesení stálo, že obvinění proti němu vznesl hlavní vyšetřovatel oddělení pro vyšetřování zvláště závažných případů Ústřední

kanceláře prezidentské bezpečnosti. Jméno vyšetřovatele bylo začerněno. Ale na tom nezáleželo.

V místnosti zůstala jen žena a vyšetřovatel. Ten hlavní, jak mu Anatolij začal říkat. Najednou si všiml, že žena má na sobě přiléhavou černou sukni až ke kolenům. Už dlouho neviděl žádnou ženu v sukni. Dokonce ucítil prchavý pocit čehosi, co pro něj bylo po Lenině smrti zahanbující a na tomto místě nepatřičné.

Okamžitě na to ale zapomněl.

Ostatní lidi nechal hlavní vyšetřovatel odejít, aniž by cokoli řekl, jen se na ně podíval a kývl.

„Tomu nevěřím,“ řekl Anatolij, když si všechno přečetl, „něco takového vám nemohl říct.“

„Všichni můžou,“ odpověděl vyšetřovatel.

„Nebudu vypovídat ani nic podepisovat.“

„Ukaž mu to,“ řekl stroze hlavní vyšetřovatel ženě.

Otevřela spis na požadované stránce a zastavila se. Zaváhala.

„Ukaž mu to,“ zopakoval, „dostane první kategorii.“

Poslední větu dodal téměř neslyšně.

Tento protokol četl Anatolij pomalu. „Vyjádřil politování nad tím, že jaderné zbraně nebyly

použity proti bratrským národům v době, kdy se připravovaly podmínky Konvence, a vyjádřil přesvědčení, že kontrola nad jadernými zbraněmi by měla být urychleně předána do rukou takzvaných skutečných vlastenců. Jsem přesvědčen, že Sokolovský je zarytým odpůrcem Ústřední rady konventu, a pokud mu bude snížena úroveň, bude pokračovat ve své podvratné činnosti.“

V podpisu vyslýchaného Anatolij rozpoznal písmeno „r“ se šikmým ocáskem, úplně stejné jako na Lenině hrobě. Takže ten karikaturista nebyl tenkrát zmrzlý, prostě takhle píše „r“. Když s ním pak seděl v domku v kuchyni a naléval do hrnků chlebovou pálenku, Anatolij se příliš rozohnil a mluvil, říkal spoustu věcí, a hlavně zbytečných. Lenina smrt ho těžce zasáhla, a tehdy řekl, že měli všechny ty bratrské národy vyhodit do povětří spolu se všemi, kterým věřili a na které čekali, a Konvenci měli také spálit, jen kdyby to znamenalo, že Lena zůstane naživu. Karikaturista s ním souhlasil a pil, ale Anatolij po tomhle jediném výbuchu už nikdy nic takového neřekl. Ale to, co bylo řečeno, stačilo.

„Nepodepíšu to,“ řekl znovu, „k čemu potřebujete můj podpis?“

„Všichni podepisují. Je nutné, aby to všichni podepsali,“ odpověděl hlavní vyšetřovatel, „takový je postup. Nedělej hlouposti, Sokolovský.“

Anatolij si vzpomněl, jak na začátku čtvrtého prezidentského období toho, který se zdál být na věčné časy, napsal článek o mučení v policejní vazbě. Přemýšlel a nemohl přijít na to, proč bylo nutné mučit ty ubohé lidi, odkud pramení ta posvátná posedlost přiznáním viny?

„Nikdo neví,“ odpověděl mu tehdy jeden starý operativec, „vždycky to tak bylo. Když se darebák přizná, člověku se uleví.“

A teď se měl Anatolij postarat, aby se ulevilo těm dvěma upraveným lidem s přísnými pohledy – tajnému vyšetřovateli a jeho krásné asistentce.

„Ne,“ řekl Anatolij. „Bijte.“

Když se probral potřetí, místnost se hned nerozjasnila. Ležel na zádech, ale hlavu měl otočenou na stranu. Otočili ji, aby se neudusil vlastní krví, uvědomil si. Bolest necítil. Na podlaze zahlédl několik zubů v krvavém slizu. Po tváři mu stékalo něco teplého. Krev, o tom nebylo pochyb. Jazykem si nemohl přejet po dásních, nemohl jím pohnout.

Mlátili ho ti dva muži, kteří odešli, když na ně hlavní vyšetřovatel kývl. Bili ho klidně,

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Sfumato***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.